

cenjevala svojo moč in da si želi nazaj Szellov regime; kajti značilno je, da je celo neki opozicijonalen list priznal: »Gorje, zmagali smo!«

Obstanek nove vlade je odvisen od njenega programa. S silo tudi Tisza ne bo došlo opravil, pa naj spravi skupaj še tako večino in go tovo je, da v parlamentu ne bodo vladali zdravi odnosi, dokler se ogrski državniki ne priuče političnemu enkratni, da je n. pr. 10 več nego 5, a 5 več nego 0, to se pravi, manjšina se mora sicer udati večini, a tudi večina se mora ozirati na upravičene zahteve manjšine.

Kako na slabem glasu je novi ministrski predsednik, kaže najbolje to, da razun še bolj slaboglasnega generala Fejervaryja noče noben politik ž njim sedeti v ministrstvu; kolikim je dosedaj ponudil portfelje, vsi so se »vljudno zahvalili«. Narodna opozicija je pač na Ogrskem močna stvar, nihče še ne more danes vedeti, kakšna vloga ji morda pripade še v najkrajši bodočnosti, vsled tega nočejo priti ž njo v navskrije ugledni politiki. Saj ministrovanje bi bilo pod sedanjimi razmerami najbrž le — kratka slava.

Volitve v nemški drž. zbor.

Nemško mešanstvo je skoraj na celi črti podleglo. Zmagovalci so socialni demokratje, ki so dobili 58 mandatov pri direktnih volitvah ter pridejo v 117 slučajih v ožjo volitev. Vsekakor bodo prikarakali v državnem zboru najmanj 80 mož močni in to je že tako imponantna manjšina, da se sme pred njo tresti poslanska zbornica. Pridobili so si že pri prvotnih volitvah 31 mandatov več kot so jih imeli dosedaj, in najmanj toliko jih še dobe pri ožjih volitvah. Največji vseh so imeli v kraljevini Sakske. Tam so dobili izmed 23 mandatov že pri prvotnih volitvah 18 mandatov, v vseh ostalih pa imajo svoje kandidate za ožjo volitev z vidnim upanjem na vseh. Skupno so dobili socialni demokratje nad 3 milijone glasov. Kaj je provzročilo tolik preobrat? Brezvomno niso vši socialno-demokratične stranke pristaši, ki so jim dali glasove. To je bila temveč grozilna demonstracija proti vladajočemu sistemu in proti cesarju. Ni še leto tega, ko je zaklical cesar Viljem Kruppovim delavcem v Essenu glede socialnih demokratov: »S takimi ljudmi ne morete in ne smete vi kot pošteni možje ničesar več imeti opraviti, od njih se ne smete več ustiti voditi!« In sedaj so delavci po širni Nemčiji svojemu cesarju jasno odgovorili. To je najboljša sodba osebnega poseganja v politiko vladarja, ki bi moral stati objektivno nad strankami. Ta rezultat pa tudi jasno izraža ljudsko nevoljo nad sedanjim vladnim sistemom, kajti socialne demokrate niso volili le de laive, temveč tudi obrtniki, trgovci itd., sploh vse, ki so hoteli javno izraziti svojo nevoljo nad sistemom in vladarjevo netaktnostjo. In to bo imelo še usodne posledice za Prusijo.

Politične vesti.

Carinski odsek je rešil carinski zakon do člena 19. Prihodnja seja se bo pismenim potom naznanila.

Predlogo za zboljšanje plač avskultantom je justični odsek, potem ko je došla iz gospodske zbornice, rešil, in sicer sledče: avskultantom se določa pri vstopu letna plača 1400 K, po dveh službenih letih 1800 K, po treh službenih letih in pa po sodnijskem izpitu pa 2000 K. Predloga se je sprejela vključ nasprotovanja finančnega ministrstva in bo prišla, ako bo že tiskana, da nesujnim potom v razpravo v državnem zboru.

Staroslovenski cerkveni jezik. Papež je prejel pretekli mesec od dalmatinskih škofov spomenico, v kateri se prosi za upeljavo staroslovenskega jezika v službo božjo. Papež — (Slovanom tako pra-

vični?) pa je izjavil, da je to skoraj nemogoče (sic!), ker v tej zadevi ne vrlada (?) sporazumljene celo med dalmatinskim škofi, (spomenico so podpisali vsi dalmatinski škofi in papež trdi, da ne vrlada sporazumljene med njimi!! Opomba uredn...) in bo zato še stvar dobro pretehtal.

Balkansko vprašanje. Anglija je namignila turški vrladi, naj se glede makedonskih nemirov sporazumi z bolgarsko vrlado. Od turške strani se z ozirom na Avstro-Ogrsko in Rusijo Anglije ne uboga. Kaj vohuni Anglija po Balkanu, je res šudno! Kmalu bomo slišali kaj novega!

Italijanska ministrska kriza. Zanardelli je prevzel nalogo, da sestavi novo ministrstvo in je že isto pričel. Konferiral je v ta namen že z mnogimi višjimi osebami, katerih nasvet je nujno rabil.

Grška komora je imela včeraj izvanredno sejo, Pri volitvi predsedstva je dobil vlandni kandidat Ralli 105, tevtokistiški 46 in zainistiški 21 glasov.

Francoski senat je dovolil posojila za 65,000,000 frankov za javne naredbe v Zapadni Afriki in je sprejel komisijski predlog, da se v kolikor mogoče dela podelijo le Francozom s 135 proti 127 glasovi.

Francoski ministrski svet je sklenil, da se 14. juli smatra kot narodni praznik, ker bo ta dan prišel na obisk italijanski kralj.

Volitve v nemški drž. zbor. Dosedaj je izvoljenih 385 poslancev, in sicer: 30 konservativcev, 83 pristašev centruma, 14 Poljakov, 6 pristašev vladne stranke, 58 socialnih demokratov, 4 divki, 6 Elzascov, 6 nacionalnih liberalcev, 1 Danec, 1 pristaš reformne stranke in 2 bauernbundovca. Potreba je 180 ožjih volitev, pri katerih pride v poštov: 36 konservativcev, 120 socialnih demokratov, 24 iz prostomislečje ljudske stranke, 64 nacionalcev, 11 pristašev prostomislečje zvezne stranke, 4 Elzasci, 8 Poljakov, 12 pristašev državne stranke, 4 antisemiti, 35 centralistov, 9 divakov, 8 iz nemške ljudske stranke, 8 velfov, 6 iz reformne stranke, 1 pristaš iz zveze poljedelcev in 6 bauernbundovcev.

Položaj v Figuigu. Zavodenovalni poročnik je prišel te dni v oazo Figuig, kjer še do sedaj ni bil noben Evropejec. Prebivalstvo ga je prijazno sprejelo. Mir je sedaj sklenjen in je tudi že vojna odškodnina poravnana.

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Zanimivo je pogledati, kako se je to razvilo, kajti pri tem se izkaže, da se je ta tip Kristusa in Marije toliko bolj razvil, čim bolj so asketična načela prodirala in zadobivala veljavo v vsakdanjeni življenju.

Pri podobah Izveličarja se kaže stopnjevanje asketičnega značaja v tem, da so se obrazilne umetnosti vse bolj in bolj omejevale na to, da so predstavljal Kristusa na križu in da so vedno huje predstavljale njegovo trpljenje v smrtni uri.

Starokrščanska umetnost, ki je stala še pod plivom poganskih nazorov o estetiki in princijelno o lepoti, ta je predstavljala Kristusa kot evetočega moža božanstvene vzvišenosti in sicer ga je predstavljala ali kot dobrega pastirja in učitelja, ali pri vporabi njegove nebeske vsegamogočnosti — ko nasiča lačne, zdravi bolne in kliče mrtve v življenje ali pa v vsem sijaju Boga, ko sedi na nebeskem prestoli obdan od angeljev in apostolov in drži v rokah atribut svojega vladarstva. Tudi še v periodi Karolingov in Otonov se je vsa umetnost bavila veliko več z upodabljanjem Kristusovih čudežev, kar pa z upodabljanjem Kristusovih muk. Toda čim bolj je doobil v cerkvi veljavo temni fanatizem, toliko bolj je postajalo samo Kristusovo trpljenje predmet cerkvene umetnosti. Lahko se reče: Dokler je imela poganska kultura kaj upliva na cerkev in na cerkveno umetnost, je slednja predstavljala samo triumf Kristusov čez svet; ko je pa poganski upliv se izgubil, se je cerkvena umetnost posvetila samo predstavljanju Kristusovega trpljenja; cerkvena umetnost je nehalo iskat izrazov za veličanstvo Boga nego je le iskala izrazov za ničvrednost in grešnost

vsega, kar je minljivo. To je popolnoma v smislu asketičnih načel.

Ko se je cerkvena umetnost enkrat omisila na to, da predstavlja samo Kristusovo trpljenje, se nikakor ni bila na tistem stališču kakor danes. Na starih podobah odrešenika je videti, da so roke ravno stegnene, oči so odprte in nič ne izraža trpljenja Odrešenikevga. Največkrat nitra rana na lev strani prs ni vpodbobljena. Tudi je povod na križu napravljeno stalno, tako da Kristus ne visi na križu, nego da stoji. Orose, s katerim je bil Kristus trpinčen, ni na starejših podobah nikjer vpodbobljen in tudi trnjeve krone nima Kristus na teh podobah nikdar, pač pa včasih kraljevska krona. Dosti je tudi podob iz tistih časov, na katerih nima Kristus ne na rokah in ne na nogah ran od zebeljev. Lahko je umeti, zakaj. Cerkvena umetnost je takrat polagala glavno važnost na to, da predoči Kristusovo trpljenje samega sebe, nego pa samo trpljenje na križu.

To je veljalo do 13. stoletja in dokler je bil v cerkvi merodajan romanski umetniški vpliv. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. junija.

Promocija. Danes je bil promoviran na dunajskem vseučilišču gosp. Alojzij Kraigher, iz znane postojanske narodne rodbine, doktorjem vsega zdravilstva. Čestitamo!

36letnica smrti cesarja Maksimiljana

se more obhajati danes. 19. junija 1867 je bil namreč brat našega cesarja, bivši avstrijski nadvojvoda in tedanji cesar mehiški, Maksimiljan I., ustreljen v trdnjavi Queretaro. V njegovih vojski je bilo tudi mnogo Slovencev, katerih živi nekaj še danes v Ljubljani. Vselej izdaje polkovnika Lopeza je bil cesar Maksimiljan v Queretaru ujet ter ga je vzlje posredovanju odstavljen predsednik Juarez obsodil na smrt. S cesarjem sta bila obenem ustreljena tudi njegova generala Miramon in Mehici. V bitkah je padlo tudi več Slovencev, katerih se je pridružilo Maksimiljanu par sto. Vsa vojska je štela nad 6000 avstrijskih in 2000 belgijskih mož. Avstrijev se je vrnilo po cesarjevi smrti v domovino le okoli 1800; približno 200 se jih je nastanilo trajno v Mehiki, drugi pa so popadali v bitkah ali pa so pomrli.

Svaštvo kralja Petra I. na Kranjskem.

Marsikoga bo zanimalo, da ima novi srbski kralj Peter I. svaštvo med Slovenci. Njegova starejša sestra Poliksena je bila poročena s srbskim ministrom Konstantinom Nikolajevićem, ko so pregnali njenega očeta, kneza Aleksandra iz Srbije. Živila sta s svojim možem v Gradcu, a po moževi smrti se je poročila z veleposelnikom Prešernom iz Kranjske ter se še sedaj piše Prešern. S Prešernom se nista dolgo razumela ter sta se ločila. Preselila se je v Dunajsko Novomesto, a lansko leto v Berndorf, kjer še živi danes s svojima hčerama, katerih starejša se je svoječasno omožila z dragonskim nadporočnikom Rochom, ki pa je danes agent ter živi pri svoji tašči. Cela obitelj živi precej siromašno. Mlajša hči je iz zakona s Prešernom že zarocena z nekim stavbenikom v Berndorfu. V jeseni bo poroka. Po poroki se najbrže preseli cela rodbina na Srbsko, kjer ji bodo usojeni lepši dnevi po težkih izkušnjah. Kdo je ta Prešeren, in ali še živi, ne vemo.

Kaj je namen nemško-avstrijskemu planinskemu društvu.

Neki vročekrveni nemški »bergfex« nasvetuje umirajočemu omenjenemu društvu v »Deutsche Stimmene«, naj se poprime dela v temovovanju s slovenskimi planinskimi društvami na ta način, da prekrsti Golico v »Kahlkogel«, »Babo« v »Weiberkogel«, Rožco v »Rosenkogel« itd. Ti nemški napetnežni bi storili dobro, »ko bi nam in našim lepim planinam prizanesli s svojimi neslanostmi, sicer nam še zbegajo našo dobro živinicu na planinah.

Otvoritev razstave ženskih ročnih del bo jutri, dne 20. t. m., ob 9. uri predpoldne v »Mestnem domu«. Aranžma je tako bogat in slikovit, da mora vsekar zanimati. Razun izdelkov so

razstavljeni vsi pomočni predmeti tehničnega in narodnega izvira. Ljubljansko in vse slovensko občinstvo mora biti hvaležno požrtvovalnim ljubljanskim damam, ki so nam predile to strokovno razstavo, da si pridobimo skupno sliko o lepem načinku domače tehnike. Po drugod prirejajo podobne razstave s pomočjo državnega tehničnega muzeja, naše rodoljubne dame pa so to storile iz lastne iniciative in na lastne stroške. Zato pokazemo požrtvovalnim predstojnikom najbolje svoje priznanje, ako prelepo razstavo mnogobrojno obiskujemo. Take prilike bi bil pač neodprtne greh zamuditi. Vstopnina je samo 20 krajcarjev. Nadaljnje ocene bomo prinašali od časa do časa iz peresa strokovnjakov.

Ves pevski zbor, Glas-bene Matice, kateri je izvajal letos Hartmanov oratorij, se zbere v nedeljo, 21. t. m. dopoldne točno ob 9. uri na prostranem dvorišču realčnega poslopja v Velenjih ulicah, da se izvrši na občnem zboru sklenjeno fotografiranje celega pevskega zobra. — Slike se dopoljijo Hartmanu v Rim. Pevski odbor prosi vse pevke in pevce, da pridejo vsi člani gotovo in točno ob 9. uri na določeni prostor.

Sliki razviti zastav postojniške čitalnice in Sokola. Ob prilici razviti zastav čitalnice in »Sokola« v Postojni dne 14. junija, napravil je fotograf gosp. Šeber v velikosti 37: 44 cm z robom, dve tako lepi različni slike slavnosti. Na istih razvidna so razna društva in posamezni udeleženci kako dobro. Kdor si isti želi ogledati, jih lahko vidi v izložbi tukajnjega trgovca Jeerneja Bahovca na sv. Petru cesti št. 2, kateri tudi naročila sprejema. Cene vsaki sliki K 320 brez poštne. Posetnikom slavnosti bodo v trajen spomin.

Slovenski igralci v Idriji. Jutri, v soboto igra družba slovenskih gledališčnih igralcev iz Ljubljane v Idriji »Huzarje«, v nedeljo zvečer pa igre »Poljube«, »Kdor se poslednji smeje« in »Srečno novo leto«. Zavedna Idrija bo gotovo rada priliko porabila ter predstave mnogočetvino obiskala.

Gosp. dr. Božidar Stegu, sodni tajnik, pridelnik justičnemu ministerstvu, premesčen je v Gorico, kamor se bode še v teknu tega meseca preselil. Dunajski Slovenci bodo težko pogrešali njegov odhod, posebno podporno društvo za slovenske visokošolce, pri katerem je več časa marljivo deloval kot prvi tajnik. Njemu v slovo priredil Slovenci prijateljski večer, ki bode v torek, 23. junija v l. v »Slovanski Besedi«, Dunaj, I., Bräunerstr. 7, pri katerem bodo sodelovali: gospica Marica Lazar, gg. Fr. Fras, Rudolf Rus in pevci društva »Zvezde« pod vodstvom gosp. V. Kruščica. Začetek ob 8.00 vin, sedež 1 krona. Kobilini vležejo v bližnjo vabijo odbor. Pri slabem vremenu se vrši slavnost v dvorani.

Nova poštna vožnja. Z 21. junijem t. l. vplje se med Krškim, Leskovcem in Rakom na mestu sedanjih pešpošta vsakdanja poštna vožnja s sledenjem voznim redom: Ob 7.30 uri dopoldne odhod v Krško, prihod ob 7.45 uri zvečer. Ob 8.00 dopoldne odhod Leskovec, prihod ob 7.20 zvečer. Ob 9.15 dopoldne prihod Raka, odhod ob 6.15 zvečer.

V Korminu so odkrili v nedeljo spomenik cesarju Maksimiljanu I. Spomenik je blagoslovil nadškof. Slavnosti se je udeležilo več veteranskih društev, častnikov itd. ter tržaški namestnik. Kakor znano, so pravno hoteli ta spomenik postaviti v Gorici, čemur pa so se Italijani uprli.

Poskušena tatvina. V noči 17. t. m. so ulomili trije ženin kovači v ledenico gostilne Jalen v Kropi, ter hoteli prenesti več zaboljev piva, da bi si v bližnjem gozdu potolažili žeko. Sreča pa jim ni bila mila, ker jih je nehoté zasledila domača dekla ter obvestila o tem ženin kamerijo, katera je drugi dan storočno polovila in odpeljala v zaporedje G. Hoenigmann pa naj bode prepričani, da lepe sadove rodé njegove družbe na katoliški podlagi.

Gozdna veselica se predi dne 21. junija t. l. v »Wörishofnu« za Tivolijem. Godba, kegljanje, ples. Začetek ob 3. uri popoludne. Vstop prost. Sodeluje ljubljanska društvena godba. Ako ne bi bilo ugodno vreme se vrši veselica dne 28. junija.

Obrtno gibanje v Ljubljani. Meseca maja pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer Delniška družba za kemično industrijo, Martinova cesta št. 60, tovarna za klej in druge izdelke iz kosti Anton Primožič, Stari trg št. 1, trgovina z mešanim blagom; Anton Ravnikar, Marije Terezije cesta št. 11, čevljarski obrt; Martin Pogorelec, Levstikove ulice št. 13, prodaja živil ter vina in piva v zaprtih steklenicah; družba Filip in Ivan Smrekar, Rimská cesta št. 21, prevažanje blaga; Josip Gostinčar, Karlovska cesta št. 13, prodaja mleka, mlečnih izdelkov, kruha in jajec; Fran Falatov, Gradaške ulice št. 12, krojaški obrt; Viktor pl. Gerhauser, Stari trg št. 13, trgovina z mešanim blagom; Andrej Paternoster, šolski drevored, klanje drobnice; Fran Sluga, Operarska cesta št. 24, prodaja žganih opojnih pijač v zaprtih steklenicah; Terez

Aleš, Tržaška cesta št. 24, prodajo piva v zaprtih steklenicah. — Odglasi, oziroma faktično opustili pa so obret: Karol Karinger, Mestni trg št. 8 trgovino z galanterijskim blagom in strelnim orožjem; tvrdka Luckmann & Bamberg, Martinova cesta št. 60 tovarno za kemične izdelke in klej; Emerik Pauer, Radeckega cesta štev. 16, trgovino z vinom in žganjem; Fran Sluga, Opekarska cesta št. 24 prodajo piva v steklenicah; Marija Sluga, Mestni trg št. 3, branjarijo; Fran Kodela, Pogačarjev trg prodajo sadja.

Izpred sodišča. Kazenske obravnavne pri tukajnjem deseljnu sudišču: 1) Janez Hribar, mizarski pomočnik v Vižmarjih, je zvečer 1. svečana t. l. z desko udaril Franceta Jenka po desnem laktu in po levem licu, ker je Jenko, kakor se zagovarja obtoženec, »auf« vpl. Obsojen je bil na 5 tednov težke ječe. — 2.) Franjo Hauptman, zavarovalni potovalec, je vsleparil zavarovalno društvo »Danubio« v Trstu za predjem 80 K. branjarovo Marijo Bogataj za 2 prstana vredna 126 K in za 50 K gotovine trdeč, da ima nevesto v Gorici in da bo od zavarovalne družbe dobil ob novem letu dvojno plačo; vsleparil je poleg tega še 6 drugih strank za razne manjše svote, kar Hauptman ne taji. Obsojen je bil na 18 mesecov ječe. — 3.) Anton Tomažič, posestnik v Janeževem brdu, je 23 malega travna t. l., ko se je z drugimi fanti svoje vasi vračal z vojaškega nabora, skozi vas Bitinje domu, s kamnom udaril Franceta Deklevo po sencu tako, da se je nezavesten zgrudil, in to iz jeze, ker so njim bitinski fantje zastavljeli, katero so k naboru prinesli, in jo vrgli v vodo. Sodišč ga je na 4 tedne ječe obsojilo. — 4.) Ana Kolar, šele 14 let starca pestunja, je v Dolenjem Logatcu iz zaklenjene omare vzela 12 letni Mariji Gorjanec 5 K; začetkom minulega meseca pa ravnou tam bankovec za 50 K. Zagovarja se s tem, da je bankovec našla pred Gorjančevou hišo, kar pa priča Marija Gorjanec starejša odločno zanikuje. Mlada tatica je bila obsojena na 2 meseca ječe.

Tatovina smola. Fijakar Anton Markovič je došel včeraj poludne na cesti v Rudniku nekega pijanca, kateri mu je obljudil dobro plačilo, če ga popelje na Fužine, pa tako, da se ne bode peljal skozi mesto. Fijakar je pijanca naložil in ga peljal okoli po Stepanji vasi in po Hrušici in po Fužinah. Napisel se je mož takoj napil, da je v vozu zaspal in ga fijakar ni mogel zbuditi, da bi dobil plačilo. Peljal ga je torej v mesto in ga izložil iz voza na policiji, kjer pa so pijanca takoj spoznali, da je znani tat Jože Orla iz Dolskega, ki je bil že več kakor desetkrat zaradi tativne kaznovan in je iz ljubljanskega mesta izgnan. Ko so ga preiskali, našli so pri njem 89 K denarja, tri zlate prstane in srebrno in pozlačeno brožo. Orla je bil takoj pisan, da se ni nicaesar zavedel. Prespal je svojo pijnost na rotovžu in se ni malo zadržil, ko se je zavedel, kje se nahaja. Ko so ga vprašali odokd da ima denar, prstane in brožo, je dejal, da je denar prigral od barab na Hrušici in da si je prstane in brožo kupil, cesar mu pa na policiji niso verjeli in so ga za to izročili sodniji. Orla je najbrže kje na Dolenjskem izvršil kako tativno.

Seno ukradeno. Posestnici Mariji Gregorin v Trnovskih ulicah št. 6 je danes ponoči ukral neznan tat s travnika 160 klg. posušenega sena. Tat je naložil seno ob Paichelnovem vrtnem zidu in ga peljal po Rimski cesti proti Tržaški cesti.

S kamni napadli so včeraj zvečer v Cerkvenih ulicah trnovski paglavci pisarja Aleksandra Graf netterja. Eden kamen je Grafnetterja zadel v hrbot.

Dezertiral je včeraj opoludne prostak Dominik Pleš pri ces. in kr. pešpolku št. 17. Bil je v preiskavi zaradi tativne.

Pijana kosca. Včeraj zvečer sta se na Cesarsa Jožefa trgu dva kosca sprila in stepla. Morala sta vsled tega za nekaj ur uživati zrak na rotovžu.

V cerkvi oklofutana. Slaboumna Ivana Ponikvarjeva iz St. Vida je včeraj v stolni cerkvi svojo sestro napadla in jo oklofutala. Storila je to že drugokrat.

Tri lončene krste so našli pri kopanju na starem vojskem strelšču. V vsaki krsti so bile lončene posodice.

Iz Amerike se je pripeljalo danes zjutraj 9 oseb v Ljubljano in odtod so se odpeljali v svoje rojstne kraje.

Izgubljene in najdene reči. Šivilja Alojzija Pokornova, stanujoča v Cegnarjevih ulicah štev. 6, je izgubila včeraj zvečer na Mestnem trgu bankovec za 10 K. — Posestnica hči Ana Klemenčičeva iz Ve-

like Loke, je izgubila včeraj popoludne neznano kje v mestu zlato brožo s tremi modrimi kamni. — Listnica s 500 K, o kateri smo včeraj poročali, da je bila izgubljena, je bila najdena v Javorniku.

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ naznana, da iščejo potom društvene posredovnico od strani gg. trgovcev naslednje moči v nameščenje: 1) pomočnik manufakt. stroke za Ljubljano, 1 pomočnik manufakt. stroke za Celovec, 1 pomočnik špecerijske stroke za Ljubljano, 1 pomočnik špec. stroke za Primorsko, 4 pomočniki mešane stroke za deželo, 2 komptoparista, 2 prodajalci, 2 blagajničarji, 1 učenec za špecerijsko trgovino v Ljubljani. Od strani nastavljev iščejo naslednji službe: 4 pomočniki špec. stroke, 3 pomočniki manufakt. stroke, 3 pomočniki špec. in manuf. stroke, 2 pomočnika špec. in želez. stroke, 3 pomočniki mešane stroke, 6 komptoparistov, 3 blagajničarke, oziroma prodajalke.

Najnovejše novice. Nesreča. V Pragi je zletel iz vrtljeka 11letni deček Jos. Schmidel ter priletel med dva trama tako močno, da mu je glavo odtrgalo od trupla. — Oblak se je pretrgal v Maiščin in je narasla voda odnesla 30 hiš z gospodarskimi poslopi vred. — Ploha. Vsled dlje časa trajajoče plohe je mesto Marienwerden v veliki nevarnosti. Sole so vse zaprte. — Ustrelil se je v Pragi ravnatelj tovarne za sladkor, Jos. Gross. — Poneverjenje. Pred par dnevi vsled samomora preminuli okrajni glavar v Lvovu Strasser je poveril iz blagajne za šolske stavbe 14000 K. — Trije vojaki so utonuli v Brombergu pri snaženju konj v Pavlovskem lezenu. — Razpočil je kotel v Liebigovi tovarni v Wočivichu ter ubil 14 in težko ranil 20 oseb. — Obesil se je v ravnatelj kneza Schwarzenbergovega arhiva Teodor Antel v Vitingavu. — Na smrt obsojen. Najvišje sudišče je potrdilo smrtno obsodbo poravnega sudišča v Novem Sandecu.glasom katere obsodbe je bil obsojen morilec Kubovic na smrt na višalah. — Poskušen umor. V Budjemici sta pri vojaških vajah priletili dve trogli proti majorju Sachsu, a zadebla ga ni nobena, pač pa je njegevga konja ena usmrtila. — Žrtev sv. Václava posojilnice. Obesila se je 50letna Francisca Jäger, ker se ji je zmedilo, ker je zgubila vso svoje premoženje v sv. Václavsko posojilnici. — Grozna nesreča. V Brodu se je podrl obok v nekem stanovanju. Ubiti so vsi stanovaci, katerih je okoli 10 — Skočil je v Donavo na Dunaju komptoparist Viktor. K.

Zanimiv vojaški begunc. Iz posadke v Terezinu je pogrenil prostak Anderle. Tega ni prvič storil, kajti svoj čas je dezertiral v Rusijo, kjer so ga pa prijeli in poslali v Sibirijo; a tudi otdot je navel. Šele v Odesi so ga artilirali, in ga izročili avstrijskim oblastim, ker je priznal, da je avstrijski begunc. V Avstriji je bil zaprt v različnih posadkah, a če prav se je nanj najstrožje pazilo se mu je vendar posrečilo tudi v tretje dezertirati.

Nemiri na Hrvatskem.

Iz Zagreba poročajo: Na dan pred sklicanjem hrvatskega sabora vršile so se velike demonstracije in je bilo več demonstrantov arretiranih. — Trdi se, da bo imenovan vladni komisarjem za Hrvatsko feldcajgmajster pl. Klobus. — Policija je odredila zoper hišno preiskavo v semenišču in je hotela bogoslovec Ergetika arretirati, ker je baje na razširjal spise o finančni samostojnosti Hrvatske. Bogoslovec se je uprl hišni preiskavi, ki se je mogla izvršiti šele po posredovanju rektorjevem, seveda — brez vspeha. — Župnika Tomljenovića, katerega so artilirali, češ, da je ljudi napeljavil k uporu, so sedaj zoper izpuštili, ker se mu ne more nič dokazati. — V pondeljek sta bila oproščena Lončarić, odgovorni urednik in Maravić, tiskar in lastnik »Hrvatske misli«. Proti Lončariću se je vršila obravnavna, češ, da nima onih zmožnosti, ki se zahtevajo od urednika, in da je le slabmatti mož, za katerega se skriva kak drug urednik, proti Maraviću pa, ker je baje list natislil, predno je naznani spremembu v uredništvu.

Iz Varaždina poročajo: Danes 18. t. m. je bila radi nemirov v Gorjani Reki izdana obtožnica, v kateri je obtoženih 33 seljakov, ki se že nahajajo v zaporu. — V Varaždinu vlada sedaj mir — a le navidezno. V okolici je pa, kakor pripovedujejo, vsa vzemirjenje. Vojaki letajo iz enega kraja v druga. — Seljaki v Martijancu pri Ludbregu so hoteli včeraj napasti dvor barona Pavla Roncha, ki se obnašajo proti njim skoraj nesramno. Ko so prišli k njemu, so zahtevali, naj z njimi drži. Napotila se je tja takoj ena stot-

nija 16. pešpolka in en eskadron ulancev.

Iz Pakrača so nam poslali izjavo, s sledečo vsebino: Vsled poznavnih zaprek izostati mora nameravana skupščina za finančno samostalnost Hrvatske, zato pa tem potom v svojem in imenu mnogih drugih izjavljamo: 1) popolno solidarnost z resolucijami zgreškimi ter prosimo v zaklinjam vse prave zastopnike naroda, Srbe in Hrvate, da se odločno bore za finančno samostalnost Hrvatske, da izvijejo spoštanje zakona in ustavnega prava Hrvatske, dalje volilne pravice, svobode tiska, sestanja in združevanja. 2) Izjavljamo svoje vzdrženje bratom v Dalmaciji, Istri in Slovenem nad njih bratsko ljubljavo in sočujem, ki ga vzbuja naša nadloga in naš boj za pravico. Bratje, tolazimo se s tem, da bo naše vpitje prodro do prestola Boga velikega, ki je gospodar vojske in narodov. On, ki plača vsako ljubljivo, uslišal bo vašo in našo vročo molitev in dodelil, da še boste vijetje, ki delite z nami žalost, deležni končne zmag, radosti in bolje bodočnosti v zedinjenju, svobodni, samostalni in srečni Hrvatski. (Sledi neoraj podpis moščanov vseh stanov.)

Ustanek v Primorju.

V kopalnišču Kraljevici so se okitili Poljaki ki so tja došli kot gosti na veliko zadovoljnost občinstva s hrvaškimi trobojuicami. Vkljub prekemu sodu, ki vladal v Primorju, je došlo do nemirov v Novem. Madjarski napisi in znaki na čolnih in jadrenicah so potrjani in v morje pometani. Vse preiskave so brezvpsene. Da so artilirali. Začelo se je opažati po Primorju vkljub prekemu sodu neko gibanje in pričakovati je novih nemirov.

Ustanek v Slavoniji.

V okolici Oseka so potrgane vse telefonske in brzjavne žice. Tamošnja posadka bo pomnožena z vojaškimi četami, ki so dosedaj stražile srbsko mejo in ki so že poklicane v Osek. — Orožniki čuvajo mejo od Kupina do Zemuna. — V noči od torka na sredo je bil neki madjarski brod s kamnenjem napaden. Pomoč ni mogla priti, ker je brzjavna zvezra pretrgana.

Dogodki v Srbiji.

Svariš pred umorom.

V zapuščini kralja Aleksandra se je našlo anonimno pismo, ki mu ga je pisal tri dni pred umorom neki privrženec, najbrže iz armade, in ki se glasi: »Pripravljajo se resne stvari. Izgubljeni ste. Za Vas je le še ena rešitev: Odločiti se morate, da preglasite sina Petra Karagjorgjevića za prestolonoslednika. Rešite prestol, rešite svoje življenje!«

Proklamacija kralja Petra I. srbskemu narodu.

Novi kralj je izdal sledečo proklamacijo: »Milost božja in volja narodova sta me poklicala na prestol mojih prednikov. Izjavljam, da se podvržem narodovi odločbi ter z današnjim dnem zasedem prestol. Smatram za svojo prvo dolžnost, Bogu se zahvaliti za njegovo milost ter izražam istočasno upanje, da bodo veselje moje zakonitim načinom se izvršeno zasedanje prestola odobrite, in to tembolj, ker sem se odločil, privesiti Srbijo v dobo miru, reda in blagostanja. Izjavljam, da zastavim svojo kraljevo besedo, da bom spoštoval pravice vseh. Storil bom vse, kar je v mojih močeh, da bom ustavní kralj, varuh zakonov in blagostanja svojega dragega naroda, zato pozivam s tem prvim manifestom vse cerkvene po glavarje, vse stanovske uradnike, vse vojaške načelnike, naj ostanejo pri svojih poslih ter jim priporočam, naj jih izpolnjuje natančno. Izjavljam, da prepustim pozabnost vse osebne dogodke, ki so se vrstili v zadnjih 40 letih izvanrednih razmer. Vsak odkritostni Srb bo našel pod mojo vladu potrebno varstvo za moralno in materialno življenje. Geslo moje dinastije je bilo vedno: Sve za kralj častni i za slobodu zlatu? In s tem gesmom, ki me veže na eni strani z armado, na drugi strani s pravoslavno cerkvijo, zasedem srbski prestol kot Peter I. kralj Srbije. Promislim Bogu, naj razprostre svoj blagoslov nad mojim narodom ter pošljam vsem svoj kraljevi pozdrav.«

Nova ustava.

Revidirana ustava iz leta 1888 je s potrebnimi spremembami v skupščini sprejela s 113 glasovi proti 3 glasom. Nato je ustavo sprejel tudi senat. Odtisek ustave je nesla deputacija kralju v Ženovo v pregled. Ko dospel kralj v Beligrad, bo najprvo v slovenski narodni skupščini podpisal original ustave ter storil slovensko prisego. Istočasno bo s posebnim ukazom imenoval predsednika, podpredsednika in člane državnega sveta.

Rusija napram novemu srbskemu kraljestvu.

Ruski vladni list je prinesel komunikate, v katerem se med drugim pravi: »Ker Rusija strogo zastopa

stališče, se ne vmešavati v notranje zadeve balkanskih držav ter ji tudi ni bilo mogoče, stopiti v razprave z voditelji, ki so samovoljno potegnili nase oblast, je počakala končna značajev, da jasno razloži svoje stališče napram dogodkom v kraljevini. Carska vlada pozdravlja izvolitev novega vladarja, potomcu sloveške dinastije, vendar si ne more kaj, da bi ne izrekla nade, da bo kralju Petru mogče, pokazati pravčnost in trdno voljo ter začne predvsem preiskovati gusnuso hušodelstvo ter podvrže hušodelce, ki so prelomili zvestobo, ki so se nečastili s sramoto kraljevega umora, strogi kazni.«

Obisk v konaku.

Žurnalisti, ki so dobili dovoljenje, da si ogledajo notranje prostore kraljevega dvorca, opisujejo zelo obširno svoje utise. Prvo opustošenje je videti v sobi adjutanta, ker sta končala življenje zarotnik Naumović in kralj udani adjutant Miljković. Vrata in podboji so razrušeni z dinamitom, tla so ožgana, zrcala razbita. Vidijo se še sledovi krv. Kroglo so prodre sosednja vrata v posvetovalno dvorano. Tukaj je še vse ne dotaknjeno, kakor bi se bilo ravnokar vršilo posvetovanje. V bogato dekorirani dvorani sta sohi kralja Aleksandra in kraljice Drage, več oljnati slik. Naslednja soba je bila sprejemna soba kraljice Drage. Tudi tukaj so sledovi krogelj. Od tukaj vodenega vrata v salon so razsekana s sekiro. Tudi prihodnja vrata so razsekana, ki vodijo v kraljevo spainico. Tukaj so sledovi najgornejši. Dragocena ura pod posteljnikom kaže 1 uro 5 minut, to je usodni trenotek, ko je kraljica preplašena skočila iz postelje ter prevrnila uren na tla. Iz spalnice vodijo steklena vrata v kabinet, kjer se je izvršila zadnja drama. To je shramba za oblike, ki je še polna vonja po parfumu Iz kabinka je troje okenj na vrt. Skozi srednje okno so zarotniki vrgli umorjeno kraljevo dvojico na vrt.

Polkovnik Mašin o kraljici Dragi.

Neki belgrajski dopisnik je imel razgovor s polkovnikom Mašinom, svakom umorjene kraljice. Mašin je imenoval Drago najavevarnejšo siren. Njegovega brata je vzela, ker je imel lepo dohodek ter ji je omogočil prisstop v aristokratične kroge. Draga pa ga je tako zapletla, da je pretrgal vse zezi z rodbino. Draga pa je hotela še višje ter se je zato iznebila svojega dobrega moža. Kako je to storila, se ne ve. Gotovo je le, da je do tedaj mož poln življenja in zdravja začel naglo hirati. Kralja je Mašin svaril pred to siren, toda zamašen. Ko je prišla na prestol, je začela polkovnika strastno preganjati. Dosegla je, da je bil on, ki je bil poprej vojaški atašé v Cetinju in pooblaščen minister na Dunaju, premeščen k nekemu obmejnemu polku. Mašin je zatrjeval, da bi bilo zarotnikom življenje kraljeve dvojice sveto, ako bi se bilo hotela odpovedati prestolu ter zapustiti Srbijo. Aleksander bi se bil morda udal; toda Draga, trmoljala in ponosna Draga je omahovala. »In lahko vam rečem, da sem z veliko slastjo gledal to nesramno žensko se valjati v njeni lastni krv. Srbija je končno našla v nas svoje maščevalce. Gleda drugih žtev je rekel Mašin, da je popolnoma ne dolžen.«

Književnost.

Mali vitez. Izšel je 12. seštek slovenskega prevoda tega velezanimevga Sienkiewiczevega romana ter se dobiva po 40 h v knjigotržnici Ig, pl. Kleinmayr & Bamberg.

